Обраћање високог представника Валентина Инцка на Конференцији о разноликости као вриједном ресурсу за заједничку европску будућност

Вриједи изговорена ријеч

Конференцију је организовао Европски покрет уз подршку Словачке развојне агенције и Међурелигијског вијећа БиХ

Универзитет Бурч, Илиџа, 30. маја 2013. године

Разноликост као лијек против подјела

Даме и господо,

Задовољство ми је дабудемовдје с многобројним старим пријатељима и разговарамо теми која је од централног значаја за дугачки пут Босне и Херцеговине ка опоравку.

Ако постоји иједна темељна истина коју треба одаслати с ове конференције, онда је то истина да ће Босна и Херцеговина успјети управо *захваљујући* томе што има тако богато и разнолико културно наслијеђе, а не *упркос* њему.

То треба схватити јер је то кључ како би Босна и Херцеговина функционисала. То је кључ за враћање земље на европски пут – јер разноликост, а не подјела – је оно што је нормално у Европи.

Као што знате, лидери у БиХ настоје постићи договор око имплементације пресуде Европског суда за људска права у предмету Сејдић-Финци. Суд је донио суштинску одлуку која ће

ићи у прилог *свим* људима и грађанима у Босни и Херцеговини када буде спроведена. У одлуци се наводи да је дискриминација на основу националности неприхватљива. Штавише, свака особа у Босни и Херцеговини, без обзира на њихову националност или расу, мора уживати једнака права без дискриминације.

Ово је јасна и чврста основа на којој је могуће штитити и промовисати разноликост која обогаћује и јача свако успјешно друштво.

Принципи који се примјењују у Европи значе слободу да практикујете своју вјеру и славите своје насљеђе у ширем оквиру којег чине заједничка права и вриједности.

То није нешто што морамо измислити. То тако већ функционише. Оно што треба даурадимоје да овај принцип динамичније, енергичније и с више повјерења примијенимо у Босни и Херцеговини.

Неки непрекидно инсистирају да Босна и Херцеговина није нормална земља те стога њени грађани не могу цијенити исте вриједности или уживати иста права као грађани у другим европским земљама.

Ова погрешна премиса мора се категорично одбацити.

Не само да грађани БиХ уживају принципијелно иста права и цијене исте вриједности као и грађани у било којој земљи на европском континенту него због свог карактеристичног насљеђа могу бити промотори ових права и ових вриједности чак у Европи. Ја сам доста пута рекао, наравно да треба Босну и Херцеговину европеизовати, али истовремено треба у неком смислу Европу побосанчити.

Вријеме је да престанемо попуштати малој групици песимиста који су увјерени да је култура терет.

Култура није терет, култура је богатство.

Предуго је културолошко насљеђе погрешно сматрано неизбјежним

узроком подјела у босанскохерцеговачком друштву. Сви треба даодбацимоту нетачну претпоставку.

Истина је да су у Босни и Херцеговини грађанске вриједности које су нестале у другим дијеловима Европе – гостољубивост, сусједска солидарност, *мерхаметлук* – преживјеле. Преживјеле су упркос великих напора једноумника и шовиниста да их избришу.

Вјерујем да је вријеме да се почне одашиљати порука – с увјерењем и убјеђењем – да Босна и Херцеговина има јединствену способност да покаже да културна разноликост *има ефекта*.

Економија и политика су значајни, али култура је храна за душу – и Европа се може обогатити богатим и разноликим културним насљеђем Босне и Херцеговине – исто тако као што се то насљеђе може ојачати путем дубље интеграције у Европу.

Неки људи се боје да би се њихов идентитет могао изгубити у разноликости европског друштва: истина је – и то је показало искуство 27 земаља чланица – да ће он бити заштићен. Истина је да ће бити уважен.

Културна разноликост је лијек против социјалних и политичких подјела. Она је кључни елемент на дугачком путу ове земље ка опоравку и требало би да себоримоза ову разноликост, а не дагледамона њу као на неку врсту проблема који се мора ријешити. Због тога је потребно да ви, који сте будућност земље, искористите лекције из прошлости и у потпуности препознате предности разноликог културног насљеђа.

Хвала.